

REDOVISNING AV UTVECKLINGEN GÄLLANDE LÅNGTIDSBEROENDE FÖRSÖRJNINGSTÖDSTAGARE.

ÄRENDET

I budgethandling inför 2006 och 2007 SDN Gunnared anges som ett prioriterat mål att antalet långtidsberoende av försörjningsstöd skall minska och förvaltningen får i uppdrag att redovisa utvecklingen för nämnden två gånger per år.

Som långtidsberoende räknas den som haft försörjningsstöd 10 månader eller mer de senaste 12 månaderna.

Denna rapport innehåller en redogörelse av hur antalet ärenden utvecklats under perioden mars 2005 till juli 2007. Mätperioden har varit månaderna mars till oktober.

Rapporten innehåller även en beskrivning av målarbetet vid Enheten för ekonomiskt bistånd.

REDOVISNING

Antal aktuella ärenden

	mars	april	maj	juni	juli	aug	sept	okt
2005	1554	1538	1556	1615	1639	1599	1572	1483
2006	1455	1451	1495	1537	1524	1545	1478	1418
2007	1214	1168	1232	1289	1240	-----	-----	-----

Genomsnittlig varaktighet i aktuella ärenden

	0-1 mån	2-3 mån	4-12 mån	1-5 år	Mer än 5 år
2005	186	148	316	683	239
2006	173	143	318	593	262
2007	162	115	285	584	346

MÅLARBETE

Enheten för ekonomiskt bistånd har två uppdrag.

- Huvuduppdraget är att hjälpa den enskilde så att han eller hon kan klara sig utan ekonomiskt bistånd det vill säga att hjälpa till självförsörjning.
- Det andra uppdraget är att pröva rätten till bistånd för den enskilde i väntan på att egen försörjning blir möjlig.

De mål som arbetats fram på Enheten för ekonomiskt bistånd avseende 2007 är underordnade nämndens inriktningsmål att minska antalet personer som är långtidsberoende av försörjningsstöd och omfattar flera olika målgrupper.

- Sjuka personer utan läkarintyg
- Friska personer som bedöms ha arbetsförmåga men saknar arbete/sysselsättning
- Personer som har behov av utredning/bedömning av arbetsförmåga och behov av rehabiliteringsinsatser

Enheten arbetar aktivt med att utveckla metoder för att stödja processen.

En metod som tillämpas är fördjupad utredning genom DUR-materialet. DUR står för dokumentation, Utvärdering och Resultat. DUR är ett systematiskt arbetssätt som syftar till att öka kvaliteten när det gäller utredningsförfarande och dokumentation och ska även öka den enskildes delaktighet vid utformningen av insatser.

Ytterligare en metod som tillämpas är motiverande samtal utifrån ett lösningsfokuserat förhållningssätt där de insatser som erbjuds bygger på den enskildes egna lösningar.

Exempel på insatser till personer som är långvarigt beroende av försörjningsstöd är

- Rådgivning och information
- Motiverande samtal
- Samordnade insatser
- Utredning av arbetsförmåga
- Förberedande arbetslivsinriktad rehabilitering
- Arbets träning
- Arbetspraktik m. fl.

Socialtjänsten har ett tydligt samordningsansvar för de personer som är långtidsberoende av försörjningsstöd och som saknar rätt till ersättningar från trygghetssystemen i övrigt. För att dessa människor ska få del av nödvändiga rehabiliteringsinsatser krävs samverkan med försäkringskassan, arbetsförmedlingen och sjukvården. En viktig grupp att samverka kring är de sjuka personer som inte har rätt till sjukpenning/sjukersättning och som är långvarigt beroende av försörjningsstöd. Personer som uppfattar sig som sjuka och arbetsoförmögna, men som saknar läkarkontakt ska få stöd att etablera sådana kontakter.

Exempel på samordnade insatser är Handläggarteamet, Projekt Exit och Tranemo. Under hösten 2007 kommer en socialekreterare att arbeta på vårdcentralen i Angered och en rehabiliteringssamordnare kommer att anställas.

GENOMFÖRANDE AV BESLUTADE ÅTGÄRDER

Stadsdelsnämnden i Gunnared beslutade 2005-06-14 att avsätta 1,25 miljoner kronor ur budgeten för försörjningsstöd för 2005 på halvårsbasis till insatser för att minska antalet långvariga ärenden.

Tre socialsekreterare projektanställdes i projekt Horisont för att arbeta med personer med långvarigt beroende av försörjningsstöd och som bedömdes ha en förändringspotential mot arbetsmarknaden. I bifogad verksamhetsberättelse från juli 2007 finns en beskrivning av målgruppen och hur arbetet med den bedrivs.

Detta arbete har visat sig ge goda resultat. Människor som under lång tid varit beroende av försörjningsstöd har kunnat bli självförsörjande. Med den positiva arbetsmarknad som nu råder kommer de som inte har arbetshinder snabbt ut från försörjningsstöd. De som dock står längre från arbetsmarknaden och under lång tid blir beroende av försörjningsstöd tenderar emellertid att bli fler. Detta gör att det arbete som bedrivs inom Horisont blir allt mer angeläget och viktigt för att förhindra nya långtidsberoende.

De personer som är aktuella för Horisont behöver mycket tid och stöd. Handläggarna behöver samarbeta med andra aktörer så som t.ex sjukvården för att ett bra resultat ska nås. Det ses som nödvändigt att fortsätta det arbete som Horisont bedriver varför det nu kommer att permanentas.

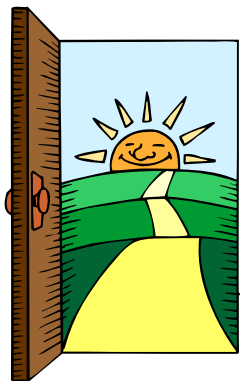
FÖRSLAG TILL BESLUT

Stadsdelsnämnden föreslås besluta

Att till protokollet anteckna denna redovisning.

Lars Muregård
Stadsdelschef

Eva Sundqvist
socialchef

HORISONT

Ett projekt som SDF Gunnared driver för personer som har haft försörjningsstöd under längre tid.

Verksamhetsbeskrivning för projektet Horisont!

Projekt Horisont är ett projekt inom ramen för ekonomiskt bistånd individ och familjeomsorgen i SDN Gunnared. Horisont startade i september 2005 efter beslut i SDN Gunnared.

Målet med projektet är att minska de långvariga socialbidragsärendena. Pröva nya arbetsmetoder och implementera den kunskap som det ger in i den övriga verksamheten på ekonomiskt bistånd. Uppdraget består av att stödja personer till ökad självständighet i form av arbete.

Under de knappt två år som projektet pågått har två av medarbetarna slutat, detta har påverkat Horisonts arbetskapacitet. I projektet idag arbetar tre handläggare Camilla Bengtsson, Paro Nyström från ekonomiskt bistånd i Gårdsten samt Ulrika Hellström (projektanställd).

Horisonts målgrupp

Målgruppen formulerades i samband med projektets start i september 2005 :

”Personer som under minst 2 år varit i behov av försörjningsstöd och bedöms ha potential mot arbete med hjälp av stöd och insatser.”

Begreppet ”potential mot arbete” är något vi under projektets gång kommit att diskutera återkommande. Anledningen är att vi inledningsvis tänkte att vårt uppdrag bestod av motivationssamtal mot sysselsättning, arbetsträning, praktik eller studier. Det har visat sig att de personer som skrivits in i projektet i stor utsträckning är i behov av andra insatser innan det går att fokusera på sysselsättningsfrågan. En stor del av våra inskrivna klienter lider av fysisk och/eller psykisk ohälsa. Vi möter bl. a personer som har varit utsatta för långvarig stress, trauma, personer som lider av psykiska funktionshinder och/eller missbruk. Dessa personer är i första hand i behov av medicinsk och/eller psykiatrisk utredning, sjukvårdande behandling eller missbruksvård. Merparten av dessa ärenden bedöms kräva 2-3 års metodiskt arbete. Horisonts uppdrag har utvidgats till att motivera människor till att vilja ta emot vård/hjälp för att möjliggöra så att den sysselsättning som klienten väljer är en hållbar och långvarig lösning.

Arbetsmetod

Motivationsarbete är kärnan i Horisonts verksamhet och är pågående under hela förändringsprocessen. I Projekt Horisont arbetar vi utifrån ett *lösningssökande förhållningssätt*. Det vill säga att vi försöker se till möjligheterna istället för hindren. Tillsammans med klienten gör vi en *individuell kartläggning* av de olika livsområdena. Klienten utformar sin egen *målbild* och vi håller fokus på att synliggöra klientens resurser så att denne själv kan hitta sina lösningar och strategier för att komma ur ett långvarigt beroende av socialbidrag. Vi försöker i möjligaste mån gå den väg som klienten föreslår och vill. Det kan vara att t ex i första skedet etablera och samordna sjukvårdskontakter, eller att börja med en arbetsprövning eller praktik.

Vi gör upp en arbetsplan med både kortsiktiga delmål och långsiktiga mål. Handläggaren följer sedan upp hur det går med täta kontakter med klienten, innan vi tar nästa steg mot självförsörjning.

Uppföljning och täta kontakter är en viktig del av arbetsmetoden. I alla ärenden finns en huvudhandläggare och en medhandläggare. Detta för att få en klarare bild av klientens resurser och hjälpbehov, samtidigt som det alltid finns en handläggare till hands för klienten. Huvudhandläggaren har huvudansvaret för ärendet, medan medhandläggaren har en mer reflekterande roll och ger en kollegial handledning.

Mål

Horisont har under våren -07 arbetat aktivt för att förtydliga vår verksamhet detta har resulterat i en folder som riktar sig till både klienter och övriga samarbetspartners. Vi har förutom foldern även arbetat med att utveckla både nätverk och arbetsmetoder, samt vilka mål vi vill eftersträva i framtiden.

De områden som vi har som mål att utveckla vidare är följande:

Nätverk

Horisont har idag ett fungerande samarbete med arbetslivsinriktade åtgärder som jobbmatchare, skyddade arbetsträningsplatser och vuxenutbildning.

Horisont har arbetat under våren med att utvidga sitt nätverk och arbetet fortsätter även i höst. Detta då vi ser att vinsterna till "nätverkandet" leder till enkla och smidiga vägar in till våra samarbetspartners samt att vår roll blir tydligare.

Bland annat har vi påbörjat ett samarbete med Teamsam (primärvårdsrehab), Hälsoteket, Fenix (öppenvård/missbruk), Jobbhörnet (af).

Samordningsförbundet kommer att finansiera en rehabsamordnare och våra förhoppningar är att denna resurs kan vara en länk till vårdcentralerna och andra vårdgivare.

Vi har under en tid haft tillgång till psykiatrisk kompetens, via enhetens konsultläkare. Denna resurs har avslutats nu under våren. Vi ser denna kompetens som nödvändig i vårt arbete för att kunna förstå det vi möter, men också för att kunna hantera och arbeta mot rätt åtgärd. Vi behöver nu hitta denna kompetens någon annanstans.

Gruppverksamheten

Horisont har som mål att få en fungerande gruppverksamhet. Dels därför att vi tror att den gruppprocess som kan komma att uppstå är till fördel för den enskilde i dennes fortsatta förändring mot självförsörjning. Dels för att vi tror att vi genom denna arbetsmetod kan ta emot och arbeta med fler klienter samtidigt.

Den erfarenhet som hittills har visat sig är att det är svårt att genomföra en sluten grupp. Frånvaro och bortfallet har varit för stort vilket påverkar processen negativt.

Horisont har under våren arbetat fram ett gruppmaterial som vi tror är ett fungerande material. Formen i hur gruppverksamheten ska bedrivas och genomföras är under utveckling. En idé är att prova om ett öppet intag till en grupp kunde vara ett alternativ för att komma runt svårigheterna som en sluten grupp innebär.

Handläggrollen

I början av projektet skilde man ur ekonomin från ärendet. Socialsekreteraren höll i motiveringsarbetet, medan en utredningsassistent höll i klientens ansökan för ekonomiska biståndet. Syftet var att hålla maximal fokus på klientens potential till förändring, inte stoppa upp processen genom att hamna i olika ekonomiska diskussioner eller hindras av den administration som uppstår kring en ekonomisk ansökan.

Under hösten 2006 års nedskärningar förlorade Horisont den assistent som höll i den ekonomiska delen i ärendet.

Vi provar andra former i att hantera den ek. ansökan, men har ännu inte hittat något sätt som fungerar tillfredställande.

Vår bedömning hittills är att en framgångsfaktor är att låta den ekonomiska diskussionen vara skild ifrån det övriga förändringsarbetet, men att vi som är på Horisont har ett inflytande och nära samarbete med den som handhar den ekonomiska ansökan.

Diskussion förs om hur Horisont kan förena båda rollerna, så att ej den ekonomiska delen får för stort utrymme och hindrar den övriga förändringsprocessen.

Implementering i den övriga verksamheten

Ett av de uttalade målen för Horisonts arbete är att implementera det utvecklingsarbete som sker i den ordinarie verksamheten. Vilka framgångsfaktorer finns i den metod som vi ständigt arbetar för att utveckla? Är det möjligt att föra över denna eller delar av den på den enskilda socialsekreterarens arbetssätt? För att få en mer objektiv bild över hur framgångsrika de arbetsmetoder vi använder oss av, planerar vi att till hösten -07 involvera FoU Väst för konsultation.

Lägesbeskrivning

I nuläget har projekt Horisont 47 personer inskrivna (070529). Horisont bedömer att det i nuläget finns utrymme att skriva in ytterligare personer. Arbetet med att skriva in nya klienter i projektet pågår.

Av de inskrivna är:

16 personer	I aktivitet (arbete 3 / arbetsträning 6/ praktik 1 / studier 6)
10 personer	I vård/ behandling (eller väntar vård/behandling)
5 personer	Utredning av arbetsförmåga pågår
7 personer	Kartläggning Horisont
5 personer	Planerar inom kort påbörja studier/arbetsträning
4 personer	Övrigt (planeras avslutas pga graviditet, ej arbetsför mm)

Under 2007 har Horisont hittills avslutat 13 personer varav:

- 6 personer gått till anställning och egen försörjning genom lön.**
- 1 person fått arbete 50% och sjukersättning 50%.**
- 1 person fått sjukersättning 100%**
- 3 personer återremitterats till försörjningsstöd, pga ej arbetsför samt ej berättigad till sjukersättning.**
- 2 personer flyttat till annan kommun/stadsdel.**

De 7 personer som avslutas därför att de fått anställning har i genomsnitt varit aktuella i ekonomiskt bistånd under 5,5 år. 1 person, som har avslutats på grund av sjukersättning, har varit aktuell i 11 år. Vår bedömning är att samtliga personer som blivit självförsörjande under projektets gång inte skulle ha varit självförsörjande idag, utan det stöd och insatser som de fått från Horisont. Detta på grund av deras komplexa psykosociala situation som de stod maktlösa inför att förändra på egen hand. Vi kan också se att de personer som inte kommer ut i egen försörjning blir väl utredda hos oss, vilket underlättar vidare bedömning om remittering till andra åtgärder.

Ekonomiskt utfall

Under första halvåret 2007 har Horisont avslutat 8 personer till annan försörjning. Dessa 8 personer kostar Gunnared ca 607 000 kr under ett år i försörjningsstöd.

Två personer har flyttat till annan kommun/stadsdel. Kostnaderna för dessa personer i försörjningsstöd är 167 000 kr per år.

Under 2006 sparades ca 1,3 miljoner kronor på de ärenden som då avslutades. Om inte dessa ärenden avslutats hade det inneburit en kostnad på ca 650 000 kr under första halvåret 2007. Den totala besparingen för första halvåret 2007 beräknas således till ca 1,3 miljoner kronor.

Horisont har hittills i genomsnitt avslutat mer än 1 person per månad. Om man räknar med att ytterligare 6 personer går till egen försörjning under 2007 beräknas den totala besparingen för hela 2007 till 2,5 miljoner kronor.

En slutsats vi drar under den tid som vi arbetat med projektet är att ett aktivt, metodiskt och långsiktigt arbete lönar sig för vår målgrupp.

Angered 2007-07-12

Camilla Bengtsson

Ulrika Hellström

Paro Nyström